

Rättsavdelningen
Hanna Jarvad
hanna.jarvad@socialstyrelsen.se

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se

Socialstyrelsens yttrande över betänkandet Belastningsregisterkontroll i arbetslivet (SOU 2019:19)

Arbetsmarknadsdepartementets diarienummer A2019/00895/ARM

Sammanfattning

Socialstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att det ska införas en ny lag om fakultativ registerkontroll av den som erbjuds anställning eller på annan liknande grund erbjuds eller tilldelas uppgifter för att utföra insatser i hemmet åt äldre personer eller personer med funktionsnedsättning. Socialstyrelsen anser dock att regler om sådan fakultativ registerkontroll även bör införas avseende personal som utför insatsen korttidsvistelse enligt LSS. I övrigt har Socialstyrelsen inget att erinra mot utredningens förslag.

Särskilda synpunkter

10.6.3 En ny lag om registerkontroll införs

Socialstyrelsen tillstyrker att den föreslagna lagen införs. Socialstyrelsen instämmer i utredningens bedömning att äldre personer och personer med funktionsnedsättning kan ha ett skyddsbehov utifrån nedsatt fysisk eller psykisk förmåga. Socialstyrelsen håller även med om att det finns ett särskilt stort skyddsbehov när insatser utförs i den enskildes hem. Dock anser Socialstyrelsen att ett sådant skyddsbehov även finns vid utförandet av insatsen korttidsvistelse enligt LSS. Korttidsvistelse kan ges i särskilt anordnade korttidshem, genom stödfamiljer eller i form av t.ex. lägervistelse.¹ Det är en insats som kan ges både barn och vuxna. På korttidshem övernattar den enskilde, ibland veckovis eller längre, och det kan uppkomma situationer där personal och den enskilde är ensamma. Risken för övergrepp motsvarar den som finns när insatser utförs i den enskildes eget hem. Det skyddsbehov som uppkommer vid korttidsvistelse väger enligt Socialstyrelsens mening tyngre än skyddet för den arbetssökandes personliga integritet och intresset av att en dömd persons återanpassning till samhället inte försvåras.

¹ Prop. 1992/93:159 s. 77.

I författningskommentaren (s. 288) uttalas att det inte är nödvändigt att insatsen ges i den enskildes stadigvarande boende för att insatsen ska anses ges i hemmet; även platser för kortvariga eller tillfälliga behov, t.ex. ett s.k. korttidsboende för äldre, omfattas av den föreslagna lagen. Senare i samma författningskommentar (s. 289) uttalas dock att bland annat insatsen korttidsvistelse utanför hemmet enligt LSS inte omfattas av lagen, eftersom det rör sig om insatser som utförs utanför det egna hemmet. Socialstyrelsen anser att skyddsbehovet är detsamma i korttidshem för personer med funktionsnedsättning som i korttidsboenden för äldre och att reglerna därför bör vara lika för registerkontroll av personal som ska arbeta i dessa typer av korttidsboenden.

När det gäller insatsen boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet (9 § 8 LSS) så vill Socialstyrelsen lyfta att dessa boenden även kan ta emot unga vuxna över 18 år. I de flesta fall bor det troligtvis barn i samma boende, vilket innebär att registerkontroll av personalen görs enligt lagen (2010:479) om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder. För det fall det finns ett boende där det enbart bor unga över 18 år så anser Socialstyrelsen att den nu föreslagna lagen bör bli tillämplig.

Socialstyrelsen instämmer i utredningens förslag att kontrollen bör vara fakultativ, eftersom sårbarheten varierar med typen och graden av funktionsnedsättning, ålder och de medicinska behoven. Det faktum att förekomsten av ensamarbete varierar mellan olika arbetsgivare är också ett skäl till att kontrollen bör vara fakultativ.

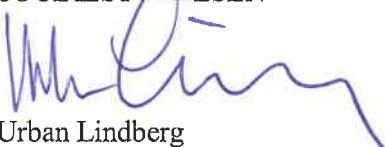
Socialstyrelsen instämmer i bedömningen att lagen ska vara subsidiär i förhållande till lagen om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder, eftersom den senare lagen innehåller bestämmelser om obligatorisk registerkontroll.

10.6.4 Uppgifter som omfattas av registerkontrollen

Socialstyrelsen tillstyrker förslaget att registerutdraget ska innehålla uppgifter om brott mot 3, 4, 6, 8–10 och 14 kap. brottsbalken, narkotikastrafflagen och lagen om förbud mot vissa hälsofarliga varor, om brotten lett till någon annan påföljd än böter. Socialstyrelsen ser positivt på att brottskatalogen är bred och även omfattar förmögenhetsbrott och narkotikarelaterade brott.

Beslut om detta yttrande har fattats av ställföreträdande generaldirektören Urban Lindberg. I den slutliga handläggningen har avdelningscheferna Erik Höglund och Jenny Rehnman samt enhetschefen Mariana Näslund Blixt deltagit. Juristen Hanna Jarvad har varit föredragande.

SOCIALSTYRELSEN

Urban Lindberg

Hanna Jarvad